

Kelemen Dénes, író, egy fővárosi textil-cég prokuristája. Színműfordítója: *Natalia*, vagy: *Egy hónap falun*. Egy szerelem története 5 felv. Írta: *Turgenyev*. Bem. 1927 szeptember 23. Nemzeti Színház. *A sárally*, színmű 4 felv. Írta: *Csehov*. Bem. 1930 jan. 24. Kamara Színház.

Kelemen Erzsébet, úttörő színésznő, sz. 1772 ápr. 16-án, *Pesten*, megh. 1795 okt. 30-án, u. o. 1792-ben 15 forint fizetés mellett az első magyar színtársulat tagja; 1794-ben férjhezment Láng Ádám János (L. o.) színészhez, akitől nemsokára elvált. Gyenge testalkatú, beteges és halkbeszédű színésznő volt.

Kelemen Gyula, színész, sz. 1883 május 8-án, *Budpesten*. Színpadra lépett 1911-ben. Egy ideig tagja volt a Vígszínháznak, majd visszavonult és detektív lett.

Kelemen Imre, színész, sz. 1856-ban, *Szatmárnémetin*, megh. 1922 dec. 11-én, Szolnokon. Színpadra lépett 1876-ban, Kovács Móríc színigazgatónál. 1918 dec. 23-án nyugdíjba vonult.

Kelemen Jenőné Gaal Laura, színésznő, sz. 1840 június 1-én, megh. 1897 május 11-én, Jászberényben. 1866-ban lépett a színipályára, ahol 30 évi működött. 1897 január 1-én nyugalomba vonult.

Kelemen Lajos, színész, sz. 1892 aug. 21-én, *Szolnokon*. Színpadra lépett 1927 október 1-én.

Kelemen Lajos, színész, sz. 1895 április 15-én, *Marosvásárhelyen*. Színpadra lépett 1919 január havában.

Kelemen László, az első magyar színigazgató. Élete telve küzdéssel, végső lemondással s mindez mártirium egy dicső eszméért: hogy legyen magyar kultúra és ennek szolgálatában igazi magyar színészet. Atyja: Kelemen Mihály, nemes származású kántor és háztulajdonos Pesten, anyja: Török Anna, makói származású nő; házasságuk 1757 ápr. 24-én volt, melyből a lelkes **Kelemen László** származott, ki Pesten látta meg a napvilágot, 1760-ban. Amint elvégezte a jogot, ügyész lett Grassalkovich An-

tal herceg gödöllői uradalmában. Ezen állás szép jövedelméből szép kis vagyonra is tudott szert tenni. Ismereteit külföldön bővítette s a pesti jobb társaságok szívesen látták vendégül. Amint visszatért, elfogultan látta hazája elmaradottságát Európa más országainak színvonalától; látta, hogy a magyar nemzet szokásaiban, nyelvében, érzéseiben teljesen elidegenedett, hogy a magyar kultúra fejlesztésére milyen hathatós befolyása volna a színművészetnek. A főúri és irodalmi körökben csakhamar pártfogókra talált és szívós kitartással csakugyan megteremtí az *első magyar színtársulatot!* Az országgyűléshez benyújtotta kérvényét pártfogás végett, a karok és rendek azonban egyszerűen lehurrogták. „Le vele! Hazaáruló! A nemzetből csúfot, komédiást akar csinálni! A magyart bukfacez tetni akarja! A bolondok házába vele!...” Ezeket kiáltották feléje. Azonban voltak finom ízlésű főurak, akik készek voltak hazafias munkájában segítségére lenni. Gróf Ráday Pál és Kazinczy Ferenc támogatása mellett egy kis lelkes csoportot gyűjt maga köré, nevezetesen 10 férfit és 4 nőt s miután a német színészek nagy utánjárás és boszszantó zaklatás után hajlandók voltak színpadjukat átengedni: 1790 okt. 25-én eljátszotta Simai Kristóf „Igaz-Házi”-ját Budán. E társulatot 1791 szept. 1-től 1792 ápr. 26-ig vezette. 1794-ben Kelemen a társulat második aligazgatója volt. Közben kollízióba kerül Sehy Ferenc és Protasevitz Benedek nevű tagjaival, ami a társulat belbékéjét megzavarta. A szerencse csak 1796-ig van vele. Eddig tudott ugyanis rendszeres előadásokat vezetni. Azontúl folytonos áskálódás uralkodik a társulatnál, az egyenlenség végre kitör és ez év ápr. 10-én feloszlik. A feloszlást a sok adósság még inkább szította. 1774 forint és 56 krajcár sok pénz volt azon időben és úgy látszik: elegendő ahhoz, hogy a szépen megindult és fejlődést mutató nemes palánta elhervadjon és tönkre menjen. De a lelkesedés tüze azért nem hűnyt el végkép! A magyar színjátszók: Soós Márton, Nagy András, Popovics András, meg a színjátszónők: Termetzky Franciska, Nagy Erzsébet és Mária mindenüket zálogba csapják, csak hogy fennálljon a magyar színészet! És az igazgató is zálogba adja a díszleteit, felszereléseit; újra erőre kap a társulat és sok-sok küzdelem